

Проект на Наредба за придобиване на юридическа правоспособност

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 17.01.2017 г. - 17.02.2017 г. Неактивна

Номер на консултация: #2420-K

Област на политика: Архив - Правосъдие и вътрешни работи

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на правосъдието

Тип носител: Национално

Във връзка с приетите изменения и допълнения в Закона за съдебната власт, в сила от 09.08.2016 г., с които се внасят промени в реда за придобиване на юридическа правоспособност е изготвен проект на Наредба за придобиване на юридическа правоспособност. Наредбата има за цел да уреди материята относно:

1. реда за назначаване и разпределение на стажант-юристите;
2. реквизитите на издадената на стажант-юриста стажантска книжка;
3. документите, критериите, стандартите, етапите и предметния обхват на стажантските програми;
4. реда за осъществяване на контрол за изпълнението на стажантските програми;
5. реда за провеждане на изпита за придобиване на юридическа правоспособност;
6. реда за поддържане на публичен регистър на лицата, придобили юридическа правоспособност.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на правосъдието

Адрес: София, София, ул. Славянска 1

Електронна поща: priemna@justice.government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Рубрика „Закрила на детето“ към дирекция „Международна правна закрила на детето и международни осиновявания“ - <https://mjs.bg/home/index/4d58b6a3-346b-4026-9aaa-7d5654890938>

Документи

Пакет основни документи:

[doklad - вер. 1.0 | 17.01.2017](#)

[proekt - вер. 1.0 | 17.01.2017](#)

[Становище на Младен Младенов, получено по ел. поща \(21 януари 2017 г.\) - вер. 1.0 | 23.01.2017](#)

[Становище на Никола Тодев, получено по ел. поща \(16 февруари 2017 г.\) - вер. 1.0 | 16.02.2017](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Магдалена Пантушева (17.02.2017 22:55)

Електронно удостоверение за правоспособност

Продължение:

В същото време обаче на всички, които сме завършили специалност „Право“ и придобили юридическа правоспособност ни се налага често в професионалния ни път да представяме полученото удостоверение – необходимо е за работа като магистрат, адвокат, нотариус, ЧСИ, юрисконсулт и др.; изисква се представяне при участие в някои обществени поръчки и т.н. Някъде искат обикновено копие на документа със сверяване с оригинал, някъде се изисква и нотариално заверено такова. В същото време не са малко и случаите на опити за фалшификация на удостоверения за юридическа правоспособност и в този смисъл е особено важно да се извършва проверката на този вид документ бързо и сигурно. Поради посочените аргументи считам, че много по полезно и с много по-голяма правна сигурност би било издаването на **електронни удостоверения за придобита юридическа правоспособност, подобно на електронните свидетелства за съдимост**. Е-свидетелства за съдимост са вече утвърдила се и успешна практика в Министерство на правосъдието. Е-удостоверения за правоспособност ще могат да се предоставят чрез линк и код за достъп само за съответната цел, за която се изискват – пред работодател, пред ВСС и т.н. Шансовете за фалшификации в този случай са сведени до минимум, избягват се възможностите за унищожаване и изгубване на документа. По този начин ще се спесят и тонове хария, време и средства за копия и заверки на документи.

Автор: Магдалена Пантушева (17.02.2017 22:54)

Електронно удостоверение за правоспособност

Уважаеми дами и господа,

Глава четвърта от проекта на наредбата урежда създаването и поддържането на Регистър на лицата, придобили юридическа правоспособност. Съществуването на същия регистър е предвидено и в Закона за съдебната власт. Нито от ЗСВ обаче, нито от проектонаредбата или мотивите към нея става явно какво налага да бъдат накарани по този начин личните данни на лицата, придобили юридическа правоспособност. Важността на юридическото образование не е аргумент, тъй като не съществуват такива ПУБЛИЧНИ регистри за лица, завършили медицина, архитектура, строителни инженери и др. не по-малко значими за обществото специалности. Освен това не всеки, завършил право се занимава с юридическа дейност. За професиите, за които е необходима гаранция за способността на юристите да упражняват дадена професия, съществуват изрично уредени публични регистри – на адвокати, частни съдебни изпълнители, нотариуси и т.н.

При специфични три имена /каквито нося и аз/ дадено лице може да бъде идентифицирано уникално и за такова лице, ще е ясно, че има придобита юридическа правоспособност, но пък ще бъдат абсолютно незащитени неговите лични данни /ако упражнява дейност като юрисконсулт, няма никаква причина името му да фигурира в публични регистри/. При популярни имена обаче /Петър Петров/ посочването на три имена и съдебен район на съда не дават никакви гаранции, че лицето Петър Георгиев Петров от София, което стои пред мен има юридическа правоспособност /защото вероятно има над 10 лица в София, които да се появат при мен и да кажат „Ей онова удостоверение под номер XXX в регистъра е моето“/. За да се уверя, че точно този Петър Петров пред мен има удостоверение за правоспособност, трябва да видя самото удостоверение, където е записано и неговото ЕГН. Т.е. съществуването на регистър не дава никаква правна сигурност, даже напротив – накарнява необосновано защитата на лични данни на юристите.

Автор: Joseph Balsamo (17.02.2017 21:15)

Послепис

Искам да добавя и още нещо- предлагам на теста кандидатите да НЕ могат да ползват нормативни актове, съдебна практика и т.н., защото в противен случай тестът би се лишил от смисъл. От друга страна считам, че при решаването на казусите трябва да се позволи ползването само на нормативни актове.

Автор: Joseph Balsamo (17.02.2017 21:00)

предложение

Уважаеми дами и господа,

аз предлагам изпита за правоспособност да се състои от тест и казус, провеждани в два последователни дни, два пъти в годината, но не повече, без извънредни дати, за да не се нарушава ЗСВ. Предлагам теста да се състои от минимум 100 въпроса с четири възможни отговори, като само един е верен, да продължава един час и за издържали да се считат отговорилите вярно на поне 80 % (осемдесет процента) от въпросите. Издържалите да се допускат до решаване на казуси на следващия ден- два казуса, единият от тях да е гражданскоправен, а другият- наказателноправен, като общата продължителност на изпита е четири астрономически часа. Това е единственият начин да се гарантира, че издържалите изпита за правоспособност са наистина качествени юристи. Трябва да се спази задължително рестрикцията за максимум три явявания, защото тя следва от ЗСВ. И, освен това, предлагам Наредбата да влезе в сила от 1 септември 2017 г. Така или иначе ще е минала повече от една година от приемането на съответните изменения в ЗСВ, в сила от 6 август 2016 г., няма смисъл от още повече протакане.

Автор: Младен Веселинов (16.02.2017 12:24)

Използване на нормативни актове и четири дати за провеждане на изпитас за юридическа правоспособност

Ноторен факт е, че законодателството ни страда от прекалено честите промени в нормативните актове. Да се изисква детайлното познаване на тези промени, при това "наизуст", включително и с времевите периоди, в които всяка една норма е била действаща или не, е ненормално и недопустимо.

Освен това би трябвало да се има предвид, че на проверка подлежат познанията на стажант-юристите не само в областта на българското, но и на общностното и международното право. А това е необятен обем от правни норми, който е практически невъзможно да бъде "запаметен" в необходимите за решаването на конкретен казус детайли.

На трето място никъде: нито в ЗСВ, нито в проекта за наредба, не се детайлизира дори от кой правен дял би могъл да бъде зададеният на стажант-юристите казус (очевидно това решение ще се взема самостоятелно от всяка изпитна комисия), няма яснота дали ще бъдат предоставени един или повече казуса за решаване и дали ще бъде дадено право на избор - така, както например е предвидено в правилата за провеждане на изпити за младшите съдии.

Според мен въведената забрана за използване на нормативни актове, на първо място не съответства на целта на закона: а именно да се направи проверка как стажант-юристите могат да приложат практически усвоените в хода на обучението и по време на стажа познания.

Освен това съчетанието от:

- неизвестност относно материята, върху която ще бъдат изпитвани,
- огромен обем от правни норми, които трябва да познават в детайли и
- забрана за ползване на нормативни актове,

би направило този изпит на практика непреодолим за стажант-юристите. Предложената уредба би могла да доведе до невъзможност за успешното полагане на подобен изпит за правоспособност.

В същото време не съм съгласна с вече изказаните мнения, че ще бъде достатъчно в текста на чл. 30 ал.3 от проекта за наредба да бъде просто заменена записаната понастоящем дума "нямат" с "имат" - като така се даде право на стажант-юристите да ползват нормативни актове и при решаването на теста.

Според мен, подобно "лесно" решение би обезсмислило напълно тестовата форма на

изпитване и по никакъв начин не би помогнало да се направи правилна преценка за знанията и уменията на стажант-юристите.

По мое мнение би било добро разрешение, ако двата (практически отделни) етапа на изпита бъдат и времево отграничени: да бъдат проведени в два последователни дни или в един ден, но поне през час или два разлика. Така би се дала възможност да се осигурят различни условия, при които да протекат двете отделни форми на проверка на познанията на стажант-юристите. И ще може във втората част от изпита: при решаването на казуса, да бъде изрично допуснато използването на необходимите помощни материали. Не виждам пречка в Закона за съдебната власт, която да възпрепятства едно такова разрешение.

С уважение: Ирина Матева, адвокат

Автор: Joseph Balsamo (27.01.2017 15:24)

срок- 01.01.2018 г. ???

Уважаеми госпожи и господа,

При положение, че измененията на ЗСВ са в сила от 09.08.2016 г., а Министерство на правосъдието иска по проект на наредбата да ги прилага от 01.01.2018 г., тоест година и половина по-късно, налице е противоконституционно заобикаляне на закон-чрез ненужно забавяне на прилагането му. В ПЗР на ЗСВ има разпоредба, съгласно която подзаконовите норм. актове по прилагането му, трябва да бъдат приети и да влязат в сила до 6 месеца от приемането, съответно изменението на съотв. разпоредби на закона. Тоест новия ред за стаж и изпит за правоспособност да се прилагат за всички, започнали стажа си след 09.02.2017 г. Иначе се получава следния абсурд- някой може да си е изкарал стажа през 2012 г. или 2013 г., аз лично познавам 2 такива човека, но да небърза да се явява на изпит, защото работи или учи нещо друго или по семейни причини и т.н., и да се яви през 2020 г. Тогава какво правиме- той е изкарал стажа по старите правила, значи съобразно Наредбата трябва да се яви на устен изпит за правоспособност, провеждан всеки месец и безброй пъти, нищо че всички останали вече се явяват на казус и тест, два пъти в годината и не повече от 3 пъти общо.

Автор: Тони Ганев (27.01.2017 10:34)

Април и Октомври ?

Уважаеми госпожи и господа,

Съгласно чл. 19, ал. 1 от Закона за висшето образование (ЗВО) висшите училища (ВУ) се ползват с академична автономия. В чл. 44, ал. 1 от ЗВО е посочено, че висшите училища чрез свои правилници определят начина на провеждане на изпитните процедури.

Следва да бъде отбелязано, че ВУ имат трайно установена практика да провеждат държавните изпити по специалност „Право“ в две сесии, съответно обхващащи периодите – септември – януари, и февруари – април.

Законът за съдебната власт в чл. 299, ал. 3 определя изпитът за придобиване на юридическа правоспособност да се провежда два пъти годишно.

В чл. 23 от проекта на Наредба е конкретно посочено, че „изпитът се провежда два пъти в годината-през месец април и месец-октомври.“

По мое мнение, при определяне на месеците, в които може да бъде проведен изпит за придобиване на юридическа правоспособност следва да се вземат предвид всички времеви периоди от момента на полагане на държавните изпити, подаването на молбата за започване на стажа до провеждане на самия изпит.

Автор: Андрей Георгиев (25.01.2017 23:25)

Забрана за използване на нормативни актове?

Уважаеми госпожи и господа,

Несериозно е на професионален изпит за юристи да им бъде забранено да ползват текстовете на нормативните актове. няма правен професионалист, който в работата си да не работи с текста на нормативните актове. Убеден съм също, че няма сериозен съдия, който да влиза в зала без съответните нормативни актове. При това положение е странно защо на изпита за придобиване на професионална квалификация да не е допустимо с да се ползват актовете, особено при решаването на казуси.

Липсата на възможност кандидатите на изпита за правоспособност да използват текстовете на нормативните актове предполага ниска степен на сложност на изпита и посредствени резултатите на явяващите се. Това не отговаря на нуждите на юридическата професия в България, в която качеството продължава да спада. Така не може да се проведе и обективно външно оценяване на юридическите факултети в страната.

Във връзка с горното предлагам чл. 30, ал. 3 от проекта на наредбата да се измени така:

„(3) При провеждане на изпита за правоспособност кандидатите имат право да ползват текстове на нормативни актове, като преди допускането им в залата се проверява дали в съответното книжно тяло не се съдържат други помощни материали. При провеждане на изпита кандидатите нямат право да ползват други помощни материали (учебници, съдебна практика, коментари и подобни). По време на изпита не се допуска ползването на компютри, мобилни телефони и други

технически средства. Кандидатите могат да пишат само със синя химикалка.“

История

Начало на обществената консултация - 17.01.2017

Приключване на консултацията - 17.02.2017

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.